

Naturskyddsföreningen

Uppsala län

Uppsala läns natur- och miljösituation 2016

Övergripande mål 2016

Inledning

Detta dokument är framtaget av Uppsala länsförbund med stöd från föreningsavdelningen på rikskansliet. Arbetet med dokumentet ingår i programmet "Starkare länsförbund inom Naturskyddsföreningen". Dokumentet har uppdaterats av länsförbundets styrelse och ursprungligen skrivits av länsförbundets ordförande och kanslisamordnare.

Till grund för dokumentet har legat en workshop med länsförbundets styrelse hösten 2010 samt befintlig dokumentation som t ex verksamhetsberättelse.

Dokumentet har uppdaterats 2016.

Föreningens förutsättningar

Naturskyddsföreningen är en ideell och partipolitiskt obunden miljöorganisation. Föreningen har ca 224 000 medlemmar och finns i lokalföreningar/kretsar och länsförbund över hela landet. Kärleken till naturen är vår drivkraft.

Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot och försöker hitta konstruktiva lösningar på problemen. Ju fler vi är, desto större kraft har vi att förändra samhällsutvecklingen till det bättre. Vi arbetar med att påverka politiker och myndigheter såväl nationellt som internationellt.

Klimat, hav, skog, miljögifter och jordbruk är våra viktigaste arbetsområden. Vi står dessutom bakom världens tuffaste miljömärkning, Bra Miljöval. Den är en del i vårt arbete med att utveckla bra verktyg för miljömedvetna konsumentval.

Länsförbundens organisation och medlemmar

Naturskyddsföreningen stöder att medlemmarna bildar regionala länsförbund med län eller regioner som utgångspunkt för den geografiska indelningen. Medlemmar i ett länsförbund är de Naturskyddsföreningsmedlemmar som är bosatta inom länsförbundets verksamhetsområde. En medlem kan dock själv välja att tillhöra ett annat länsförbund. Juridiska personer som är medlemmar i föreningen tillhör det länsförbund inom vars verksamhetsområde de har sitt säte.

I Naturskyddsföreningens stadgar står att ett länsförbund ska:

- ha en verksamhet som regionalt verkar för Naturskyddsföreningens syften och följa dess stadgar¹,
- stödja och utveckla kretsverksamheten, inventera det regionala utbildningsbehovet och erbjuda utbildning, samt
- samordna kretsarna i det regionala natur- och miljövårdsarbetet.

---

¹

Naturskyddsföreningens skall enligt stadgarna:
verka för att hos människor väcka och underhålla känslan för naturen och dess värden,
verka för att människans samhälle och verksamhet anpassas efter naturens förutsättningar,
väcka opinion och påverka beslut rörande naturskydd och miljövård samt verka för skydd och
vård av värdefull natur, bland annat genom markförvärv eller på annat sätt,
bedriva aktiv föreningsverksamhet över hela landet, bedriva egen informations- och
bildningsverksamhet, bland annat genom utgivande av en medlemstidskrift,
verka för fördjupad undervisning om livets villkor på jorden såväl vid skolor som i det fria
folkbildningsarbetet, söka samarbete med andra organisationer och stimulera till internationella
insatser inom sitt verksamhetsfält.

Översikt för Uppsala län

I detta kapitel presenteras en översikt över läget i Uppsala län kring aktuella miljöproblem, hot mot naturvärden, Naturskyddsföreningens nuvarande verksamhet i länsförbund och kretsar samt en genomgång av andra viktiga aktörer inom våra verksamhetsområden.

Om länet

Uppsala län är ett av Sveriges snabbast växande län. Tillsammans med Stockholm och Mälardalen utgör länet landets största arbetsmarknad med en tredjedel av den svenska befolkningen.

Uppsala läns befolkning har ökat stadigt de senaste åren och den 30/9 2015 var invånarantalet enligt SCB cirka 353 000 personer. Länets yta är 7037 kvadratkilometer. I länet finns 8 kommuner det är Älvkarleby, Tierp, Östhammar, Heby, Uppsala, Knivsta, Enköping och Håbo.

Miljö/Natursituation

- Skog: Den tätortsnära skogen är hotad. Det finns behov att bevara den. Genom att skriva insändare och debattartiklar och därigenom visa på behovet kan vi förmå politiker och markägare att bevara den. Det finns ett antal möjliga områden i länet där vitryggig hackspett kan trivas. Vi hjälper till att inventera.
- Jordbruk och livsmedelstrygghet: Vi är med i mat- och jordbruksnätverket. På det sättet och genom andra kanaler kan vi medverka till att det blir möjligt att köpa mer lokalproducerad mat och påverka konsumenter att välja ekologiskt och närproducerat.
- Klimatförändringar: Klimatförändringar kan orsaka höjning av vattenståndet, och förändringar i vädret.
- Miljögifter i samhälle och natur: Vi stödjer de lokala Handla miljövänligt - grupperna genom att det finns en regionalt ansvarig.
- Inom länet speciella områden: Forsmarks kärnkraftverk ligger i Östhammars kommun. Vi är medlemmar i MKG (miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning) som granskar kärnavfallsfrågan. Vi är medlemmar i Mälarens vattenvårdsförbund
- Länet ligger nära till Stockholm. Uppsala är landets fjärde största stad. Vi har två motorvägar genom länet. Detta medför att det är ett stort bebyggelsetryck och att bland annat åkermark och stränderna är hotade. Vi agerar i detaljplaneprocesser och yttrar oss och överklagar om det behövs.
- Länet har en stor lodjursstam som vi vill bevara och är transitområde för varg. I länets nordöstra del finns ett område som utpekats som lämpligt för utplantering av varg. Där fanns 2015 ett vargrevir.

Aktörer i länet/kommunerna med anknytning till vår verksamhet

Biotopea, Ekologiska lantbrukarna, Friluftsförbundet, Klimataktion, Kommunerna i länet, Ornitologerna, Fältbiologerna, Svenska kyrkan, Upplandsstiftelsen, Uppsalas båda universitet, länsstyrelsen med flera. Vi samarbetar med flera av dessa i speciella frågor och aktiviteter. Vi samarbetar med Studieförbundet.

Länsförbundet

Totalt antal kretsar i länet: 7 stycken. Tyvärr saknas en krets i Knivsta kommun. Totalt antal medlemmar i länet 2015-12-31 var 11310.

Verksamhet idag:

Styrelsen består av ordförande, kassör, sekreterare och 3 övriga ledamöter. Könsfördelningen: 1 kvinna och 5 män, medelåldern är 70 år. Sedan 2015-01-14 har länsförbundet tillsammans med länsförbunden i Sörmland och Västmanland en verksamhetsutvecklare anställd.

Relevant dokumentation

Länsförbundet har antagit en Rovdjurspolicy (09-09-14). Vi har en rutin för arkivering och en rutin för kontakter med media. Vi har en handlingsplan för medlemsvärvning.

Kretsarnas verksamhet idag i Uppsala län

Alla 7 kretsar har fungerande styrelser och inplanerade aktiviteter. Nedan presenteras varje krets kort för sig.

Naturskyddsföreningen Uppsala

Uppsalakretsen har 8502 medlemmar (2015-12-31). Kretsen har flera arbetsgrupper: Skog, Klimat, Handla miljövänligt, Hållbart Uppsala, Kemikalier. Styrelsen har 12 medlemmar, varav 4 är suppleanter. Antal aktiva är ca 30 personer.

Enköpings Naturskyddsförening

Enköpingskretsen har 889 medlemmar (2015-12-31). Det finns en arbetsgrupp, en Handla miljövänligtgrupp, en floragrupp som med Gunnar Eriksson som guide gör lärdomsberikande och trivsamma utflykter. Det är cirka 20 aktiva medlemmar i floragruppen samt i styrelsen.

Naturskyddsföreningen Heby

216 personer är medlemmar i Hebykretsen (2015-12-31). Kretsen har inga arbetsgrupper. Antal aktiva är 6 personer (styrelsen + webbansvarig) som jobbar med styrelsearbete, programplanering och genomförande av programaktiviteter m.m.

Håbo Naturskyddsförening

Håbokretsen har 410 medlemmar (2015-12-31). Verksamhetens fokus ligger f.n. på klädbytdagar, natursnokar, praktisk naturvård och floraväktarverksamhet. Antalet aktiva medlemmar utanför styrelsen uppskattas till ca 5 - 10 personer.

Naturskyddsföreningen Tierp

Tierpskretsen har 487 medlemmar (2015-12-31).

Tierpskretsen har inga arbetsgrupper. Antal aktiva är delar av styrelsen totalt 5 personer. Man arbetar skogsfrågor, botanik och kustfrågor; rovdjursfrågor, miljölagstiftning, jordbruksfrågor, fjärilar och insekter.

Naturskyddsföreningen Älvkarleby

Älvkarlebykretsen har 309 medlemmar (2015-12-31).

Kretsen har inga arbetsgrupper.

Det finns 8 aktiva totalt. 7 kommer på styrelsemötena och deltar därmed i diskussioner om hur vi skall agera i olika frågor. 3 är aktiva med guidade utflykter, 1 aktiv i rovdjursfrågor, 3 aktiva i skogsskyddsfrågor, 4 aktiva med slåtter och röjningar och/eller med att lobba för mer hävd, 1 har samarbete med SMU-scouters och gör aktiviteter för dessa ett par gånger om året, 2 har visst engagemang i klimatfrågor, 5 är mycket ute i naturen i kommunen och letar skyddsvärda objekt.

Naturskyddsföreningen Östhammar

Östhammarskretsen har 497 medlemmar (2015-12-31).

Kretsen har en skogsgrupp samt arbetar med remisser, yttranden/överklaganden och deltar i samrådsprocesser angående slutförvarsfrågan. Det är 6 stycken aktiva som jobbar med styrelsearbete och aktiviteter.

Här nedan syns en översikt av olika aktiviteter som sker i de olika kretsarna.

Typ av aktivitet	Enköping	Heby	Håbo	Tierp	Uppsala	Älvkarleby	Östhammar
Utflykter/Exkursioner/ Vandringar	X	X	X	X	X	X	X
Närnaturguidningar	X		X		X		
Natursnokar				X	X		
Flora, ängs- och slätter- verksamhet	X	X	X		X	X	
Naturnatten	X						
Miljövänliga veckan	X		X	X	X		
Konsumtions- aktiviteter	X		X		X		
Butiksinventeringar	X		X		X	X	X
Föredrag/föreläsningar	X	X	X	X	X	X	X
Studiecirklar					X		
Klimat- och energiaktiviteter	X		X		X	X	X
Trafikfrågor					X		
Skogsgrupp				X	X	X	X
Remisser/Yttranden/ Överklaganden	X	X	X	X	X	X	X
Deltar i samrådsprocesser			X	X		X	X

Utbildningsbehov inom länsförbundet Uppsala län och dess kretsar

De aktiva har uttalat att man behöver mer kunskap inom följande områden:

- Skog – vad är skyddsvärt/arter?
- Rovdjur
- Mediavana
- Opinionsbildning
- Utbilda rekrytera fler ledare inom naturskyddsföreningen. föreningsutveckling

Ekonomi och finansiering

Länsförbundets intäkter är medlemsintäkter (återbäring) och bidrag till det regionala kansliet.

– *Externa bidrag; sponsring/fundraising.*

– *Möjliga finansieringskällor inom natur och miljö i länet*
Upplandsstiftelsen, Leader med flera.

Kommunikation

Länsförbundet kommunicerar internt och externt genom programblad och genom vår hemsida.

Kretsarna kommunicerar via sina programblad (digitalt eller i pappersversion). Alla kretsar har hemsidor, en av kretsarna skickar ut digitala nyhetsbrev. Kretsarna kommunicerar också via media.

Media

Mediaktörer i länet är: Uppsala Nya Tidning (UNT), TV4 Uppland, ABC, UNT 24 (lokal Tv-kanal), Radio Uppland, Uppsalatidningen, Uppsalademokraten, Enköpingsposten, ENA-Håbotidningen, Bålsta Upplands Bro-bladet (BUB), Annonssbladet, Norra Uppland, Västra Uppland och Östra Uppland, Upplands Nyheter, Arbetarbladet, Ergo (studenttidning), och Metro.

De flesta tidningar skriver om våra aktiviteter om vi skickar in material. Det finns stora möjligheter att få in insändare och debattartiklar.

Övergripande mål för 2016

Skog

Vision: Länsförbundet vill att minst 17 procent av land- och vattenområdena ska skyddas till år 2020, vilket följer Nagoyaöverenskommelsen.

Avskogningen ska stoppas eller minst halveras. Ur miljösynpunkt skadliga subventioner ska avvecklas eller reformeras, ekosystem ska restaureras och värdet av den biologiska mångfalden ska synliggöras i ekonomin.

Mål Att utarbeta en skogspolicy under året i syfte att bla skydda skogen

Aktivitet: Bilda en skogsgrupp och ha kontakter med skogs nätverket.

Mål: Att vitryggig hackspett ska häcka i länet.

Mål: Bevara tätortsnära natur.

Jordbruk

Mål: Att ställa krav på ekologiskt och närproducerat vid upphandling i kommuner och landsting.

Aktivitet: Seminarium om slam i jordbruket.

Klimatförändringar

Utveckla medvetenheten och opinion i klimatfrågan

Transporter inom länet: Arbeta för ökad kollektivtrafik och cykling

Mål: Öka antalet cykelbanor och möjligheterna att åka kollektivt. Minska mängden gods som transportera med bil genom länet.

Mål: Nå minst 5 % av länets invånare med klimatutbildning/information.

Aktivitet: arbeta med Ärna och alternativa energikällor.

Marina ekosystem och fiske

Vision: Länsförbundet vill att 17 procent av land- och vattenområdena, samt 10 procent av kusterna och de marina områdena ska skyddas till år 2020, vilket följer Nagoyaöverenskommelsen. Ur miljösynpunkt skadliga subventioner ska avvecklas eller reformeras, ekosystem ska restaureras och värdet av den biologiska mångfalden ska synliggöras i ekonomin.

Mål: Sprida kunskap om vilka fiskar som är lämpliga att konsumera ur hållbarhetssynpunkt.

Aktivitet: Information

Mål: Sprida kunskap om bra miljöval tvätt, diskmedel och hudvårdsprodukter.

Vattenfrågor

Mål Bidra till att länets vatten uppnår god vattenstatus

Miljögifter i samhälle och natur

Mål: Avloppsslam utan gifter.

Mål: Informera om farliga kemikalier

Mål: Sprida information om miljömärkta alternativ till medlemmar och allmänhet.

Medlemmar

Vision: Att ha 12000 medlemmar och 100 aktiva 2016.

Mål: Att få fler aktiva och fler intresserade under perioden 2016-2018.

Aktivitet: Gemensam utflykt för alla i länet

Guidedag

Bra aktiviteter som lockar folk Naturupplevelsen viktig

Samarbete med Biotopia, Friluftsförbundet, Natursnokar

Ekonomiska medel

Mål: Att skapa resurser.

Kommunikation

Mål: Öka kommunikationen mellan länsförbundet, kretsar och riks.

Mål: Ökad besöksfrekvens på hemsidan

Aktivitet: Visa mer vad vi gör och lägga ut bilder på styrelsen.

Mål: Öka kommunikationen mellan länsförbund, kretsar och medlemmar.

Mål: Få bättre kontakt med länsstyrelsen